

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 25. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789822032/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

takt, der sagde mig, at det var uværdigt for os at lyde denne opfordring, og komme i kast med disse mennesker. Min fader kom nu med glædestrålende øjne og stolt mine ind til os og sagde: »Hanne og Malle! Kom ind og dans for gæsterne og spil den ballet for dem, som I viste mig i går.« Jeg sprang nu op, løb hen i den fjerneste krog af stuen og erklærede på det bestemteste, at jeg ikke gjorde det. Min fader blev vred, tog mig ved hånden og bød mig straks følge sig. Min søster lo og sagde: »Kom, din nar! Hvad kan det gøre dig?« Min fader førte os nu ind til gæsterne, der støjende omringede os og opfordrede os til at vise vore kunster. Han løftede os uden videre op på billardet og opfordrede os til at begynde. Min søster opmuntrede mig med venlige ord og istemte sin sang, der tjente i stedet for orkester, mens hun dansede hen ad billardet. Jeg fulgte hende nu, idet mine tårer brød frem og steg til en ydelig hulken, alt som gæsternes rå applauderen tiltog.

Ved et lille bord i en krog af stuen sad der under alt dette en mand og læste i en avis. Han havde hidtil holdt sig rolig og sidet stille på sin plads, men rejste sig nu pludseligt, trængte sig frem til billardet, greb mig om livet og satte mig ned på gulvet, idet han med høj røst sagde: »Det er synd, mine herrer, at tvinge et stakkels barn, som har en finere følelse end De, til at gøre løjer for Dem.« Min fader blev ganske slukøret over denne bemærkning og fandt sig i, at dansen ophørte. Og i samme nu glemte de øvrige gæster os og vore præstationer og fortsatte det afbrudte billardspil. Den fremmede tog mig ved hånden og førte mig hen til sit afsides stående bord. Min søster fulgte efter. Han klappede mig på kinden og gjorde sig megen umage for at berolige mig, hvilket dog ikke lykkedes ham. Han gjorde mig en mængde spørgsmål, som min søster besvarede, thi jeg var stum og blev stum. Blandt andet spurgte han om, hvor gamle vi var, og hvor vi gik i skole? På det sidste spørgsmål svarede min søster, at vi endnu ikke havde gået i nogen skole. Da han til sin forundring fremdeles hørte, at vi i vor alder endnu hverken kunne læse eller skrive, tog han os hver ved sin hånd og sagde: »Før mig ud til [eders] moder!« Vi førte ham da ud i køkkenet, hvor hun stod i fuldt arbejde. Han spurgte hende nu, hvoraf det kom, at vi endnu ikke gik i skole? Hun svarede, at det var der ikke råd til; vi kostede hende nok alligevel. Da sagde han, idet han pegede på mig: »Den-

ne lille pige må De vogte; hun har vist evner i sig, som ikke er almindelige.« Disse af ham udtalte ord har min moder ofte i senere år gentaget, idet hun plejede at tilføje: »Jeg glemmer aldrig, da han kom ud med jer, og jeg stod der i skorstenen og så ud, så Gud måtte sig forbarne.« – »Ifald De ønsker det,« vedblev den fremmede, »vil jeg påtage mig at komme et par gange om ugen og lære Deres to småpiger at læse og skrive. Jeg vil naturligvis gøre det for intet, kun må de rette sig efter min tid og lejlighed.« Min moder, der hidtil ikke havde skænket hans tale synderlig opmærksomhed, standsede med at røre om i sin gryde og så forundret på ham. Hun takkede ham da hjerteligt og bød os begge at kysse ham på hånden til tak, hvilket jeg gjorde med en inderlighed og taknemmelighed, som jeg ikke kan beskrive. Han unddrog sig denne ydnytte tak og kyskede os begge på panden, idet han sagde: »Ja, så kommer jeg på onsdag for første gang, og så skulle vi ret være flittige.« Derpå gik han atter ind i gæstestuen, men kom et øjeblik efter tilbage til vor dagligstue, hvor jeg sad og grublede over det passerede, rakte os en stor pakke med kager og sagde til mig: »Se nu ikke så bedrøvet ud, lille Hanne!« Derpå satte han sig hos mig og gjorde flere spørgsmål, som de andre i stuen besvarede; [thi min tunge var som fastbunden i munden; men mine øjne] må vel have talt desmere, thi jeg hørte ham sige til en af mine ældre søskende, idet han gik ud ad døren: »Det er et forunderligt udtryk, der er i det barns øjne.« Efter at vi med megen appetit havde fortaret vore kager, gik vi i seng, hvor jeg længe lå uden at kunne falde i søvn; thi aftenens begivenheder og manden ved det lille bord i kroen havde gjort et dybt indtryk på min fantasi – et indtryk, som har bevaret sig friskt i mit øvrige liv. Onsdagen kom og med den Herman, således vil jeg kalde min befrier fra hin aften. Vi skulle nu begynde den lovede undervisning, men alle rekvisitter hertil manglede i vort fattige hjem, og da han snart mærkede umuligheden af at skaffe dem tilveje, forlod han os efter et kort besøg, idet han lovede, at han næste gang skulle bringe bøger, papir, penne og alt fornødent med sig. Få dage efter indfandt han sig atter med fuld oppakning, og nu begyndte han det majsommelige arbejde: at undervise to børn, der intet i verden vidste – næppe nok, at to og to er fire. Meget flittig var ingen af os, men han desmere udholdende. Han kom aldrig uden at

medbringe et eller andet til os, som kunne fornøje børn. Ofte spurgte han os, hvad vi havde fået at spise til middag, og rystede på hovedet ved vor beretning derom. Tit bragte han os også fint indpakket smørebrod, frugt, kager og andre spiselige sager. Også i vore lege tog han del, og vi blev således meget gode venner, uagtet vi var dovne til at lære, hvad han pålagde os, og desværre lærte jeg aldrig, heller ikke senere, at skrive ortografisk rigtigt. Min lærdom havde fra barn af været for ufuldkommen, så at jeg ikke var kommet til at have alt sligt som en vane og for ingenting. Men var jeg for min part doven til at læse og skrive, var jeg des flittigere på danseskolen. I hjemmet fandt jeg på tusinde små beskæftigelser; især havde jeg en formelig passion for syning. Min søster Amalie havde et sandt raseri for at lege med dukker; til disse dukker syede jeg klæder, hatte, sko etc.; enhver lille klud, jeg kunne finde, blev straks benyttet hertil, og af nok så ringe en lap fik jeg noget sirligt og net sat sammen til hendes dukker. Min lyst til at sy dette dukketøj udviklede et slags skrædertalent hos mig, som siden har været mig til stor nytte.

Hvorledes det gik til, at flemman efter et årstid ophørte at komme til os, husker jeg ikke længer. Han blev vel ked af vor dovenskab, thi jeg havde kun sans for syning og dans og gjorde større og større fremskridt, især i det sidste.

BARNET I »CORREGGIO«

Det var skik ved teatret, at børn, som skulle bruges i skuespillet til at sige replikker eller udføre små roller, valgtes imellem dem af dansebørnene ved balletten, der alt havde nogen uddannelse i legemlig henseende og var vant til at træde ind på scenen. En dag blev derfor jeg og en anden lille pige ved danseskolen tilsagte til at møde hos instruktør Lindgreen. Jeg ser ham endnu for mine øjne, den lille tykke mand med det godmodige, men satiriske smil, komme os venligt imøde, idet han klappede os på kinden og sagde: »Sikke to nettede småpiger! Når I nu er lige så flinke som netto, så skal den af jer, som kan gøre det bedst, få lov til at spille barnets rolle i »Correggio«.« Vi fik nu hver bogen til stykket, og